

De pešti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
trimester 6, 50 — h
mesec 2, 20 — h

V upravljalstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
trimester 5, 50 — h
mesec 1, 70 — h

za pošiljanje na dom
28 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzeratni
sprejema upravljalstvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredno
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 298.

V Ljubljani, v torek, 30. decembra 1902.

Letnik XXX.

Štajerski deželni zbor.

Slovenski poslanci v štajerskem dežel-
nem zboru so leta in leta liberalni nemški
večini stvarno in mirno odkrivali in pojaš-
njevali želje in potrebe svojih volivcev. Toda
njih glasovi so vedno našli gluha ušesa. Ve-
čina je iz deželnega zaklada, v katerega pri-
spevajo slovenske občine iste deželne pri-
klade, dobro skrbela za nemški del dežele,
ustanavljalna meščanske in druge šole ter
razne kulturne in dobrodelne zavode, slo-
venski del dežele pa je zanemarjala v vsa-
kem oziru. Niti slovenske kmetijske šole
jim nemška večina ni privoščila za sloven-
ske učence. Slovenski poslanci so torej de-
setletja opravljali Sisifovo delo in ves slo-
venski narod je pozdravljajal njihov korak,
ko so v maju leta 1899 s slovesnim ugovorom
zapustili deželno dvorano.

Zadnji dve leti je na vseh javnih sho-
dih slovensko prebivalstvo odločno zahta-
valo, da se uprava slovenskega dela dežele
loči od Gradca. »Proč od Gradca!«, proč
od brezobzirne nemške večine, to je bila in
to je še želja slovenskih volivcev. Letos pa
so se vršile obravnave, ki naj bi slovenskim
poslancem zopet omogočile vstop v deželni
zbor. Kaj jim je vlada obljubila, oziroma
nemška večina zagotovila, to nam ni znano.
Dejstvo je, da so novoizvoljeni slovenski po-
slanci včeraj prišli v deželni zbor, kjer sta
jih pozdravila ces. namestnik grof Clary
in deželni glavar grof Attems. Oba sta iz-
ražala zadovoljnost, ker je deželni zbor zo-
pet zbran polnoštevilno.

Deželnega glavarja namestnik dr. Jur-
tela je v imenu slovenskih poslancev pre-
čital naslednjo izjavo:

»Slovenski deželni poslanci so v sredi
minole deželnozbornske dobe zapustili deželni
zbor iz vzrokov, ki so jih navedli dne
18. maja 1899 v svoji izjavi; od tega časa
so — po izrečni želji svojih volivcev — iz-
ostali iz deželnega zbora. Ako torej priče-
kom nove dobe zopet vstopimo v deželni
zbor navzlic vzrokom, ki so dali povod na

šemu izstopu, storimo to, da iznova posku-
simo, ali se bode deželni zbor oziral na pri-
tožbe in opravičene zahteve slovenskega
prebivalstva, osobito v kulturnem in gospo-
darskem oziru, in da delujemo za pre-
membo sedanjega, za slovenski narod jako
krivičnega deželnega reda in deželnega vo-
lilnega reda.»

Graška »Tagespost« piše tem povodom:
»Slovinci so danes prišli v deželni zbor in
ces. namestnik grof Clary jih je še posebno
pozdravil. Menda so štajerski Slovenci spo-
znali, da jim ne koristi nagajivost. Morda je
tudi škofova volja vplivala na slovenske
poslance in pa ozir na nemške klerikalce,
katerih število se je zmanjšalo. Tako so da-
nes zopet prišli in zasedli že dolgo prazne
sedeže. Ako hočejo slovenski poslanci po-
šteno in marljivo sodelovati pri upravi de-
žele, moremo njih vstop v deželni zbor le
pozdravljati. Žal, da moramo nagibe tudi
drugod iskati. Pripraviti se moramo na na-
rodne debate, katere pa bode večina znala
okrajšati. Sicer pa je od Slovencev samih
odvisno, kako se razvijejo razmere v dežel-
nem zboru.»

Torej glasilo liberalne večine priporoča
slovenskim poslancem skromno ponižnost.
Ne prisojamo si v tem oziru lepih naukov,
toda pričakujemo pač, da bodo slovenski po-
slanci po vzgledu južnih Tirolcev odločno
brani opravičene zahteve slovenskega pre-
bivalstva. Ako Nemci na Kranjskem uživajo
popolno ravnopravnost in še več, potem je
dolžnost vlade, da s svojim vplivom tudi
štajerskim Slovincem pripomore vsaj do tiste
veljave, ki jim gre po številu, davčni moči
in kulturni stopinji.

Večina deželnega zbora je včeraj po
kratki razpravi sklenila šestmesečni prora-
čunski provizorij. Poslanec Robič in tova-
riši so vložili predlog, naj deželni odbor še
v tem zasedanju predloži nov deželni red,
in sicer, naj se zmanjša število zastopnikov
veleposestva, cenzus se zniža na osem kron,
ustanovi nova četrti kurija, vpelje direktna
in tajna volitev, volišča se pomnože, isto-

tako število kmečkih poslancev, vsi trgi naj
volijo z mesti.

Poslanec Žičkar je predlagal, da se
ustanovi na Sp. Štajerskem kmetijska šola
s slovenskim učnim jezikom.

Krošnjarsstvo.

(Govor posl. dr. Povšeta.)

Dunaj 18. grudnia.

Dne 15. grudnia je posl. Povše go-
voril pri § 16: Ta paragraf določa po na-
črtu obrtnega odseka, da more vlada ozi-
roma trgovinski minister potom na redbe
določati izjeme za posamezne kraje.

Torej le od dobre volje trgovinskega
ministra naj bi bilo odvisno, ali naj imajo
posamezni kraji še svoje stare pravice, ki so
jih doslej imeli izrecno po zakonu.

Vlada pa je izjavila, da se več ne pro-
tivi predlogu posl. Tombosija, ki predlaga,
da se v zakonu navedejo kraji, ki naj imajo
tudi v bodoče svoje stare pravice. Vesel
sem tega in vladi izrekam zahvalo.

Pri tej priliki izrekam kot poslanec ko-
čevskega okraja zahvalo svojemu tovarišu,
ki je v obrtnem odseku zagovarjal koristi
krošnjarja iz kočevskega, črnomeljkega in
novomeškega okraja. On je največ pripo-
megal, da se v § 30 dovoljuje pravica, kro-
šnjariti tudi na Ogrskem. Zahvalim se tudi
onim, ki so podpirali predlog manjšine. Tako
je razgoče, da § 16 dobi za krošnjarje ugod-
nejše besedilo.

Prebivalci iz kočevskega okraja so že
stoletja imeli posebne pravice. Razmere v
tem okraju pa so še danes take, da se jim
morajo te pravice ohraniti.

V znani knjigi »Die österr. ungarische
Monarchie in Wort und Bild« piše o Ko-
čevju:

»Kočevska deželica leži v kamenitem
in odročnem kraju. Ze v oktobru se pričenja
pusta zima in šele sredi maja se umika spo-
mladi. Največji del tega kraja je slabo ob-
rasten kras, kjer primanjkuje vode. Daleč
naokrog so prazni pašniki pokriti s ka-
menjem, mej katerim raste nizko grmovje.»

Ta žalostni kraj je bil še v 13. stoletju
neobljubena puščava; l. 1363 je graščak z
Ortneka naselil Nemce s Svabskega. Ti so
l. 1482 dobili dovoljenje, da smejo svoje
domače izdelke prodajati v drugih deželah,
ker že tedaj niso mogli živeti samo od do-
hodkov svoje zemlje.

Ljudje v teh krajih morajo še danes
iskati zaslužka na tujem. Moški gredo veči-
noma za pol leta od doma. Tako se je zgo-
dilo, da bi morala neka občina na Kočev-
skem prispevati 10% za uravnavo vode.
Tega pa obč. zastop ni mogel skleniti, ker
ni bil sklepčen. Štiri mesece smo morali ča-
kati, da se je zbralo devet odbornikov, ki
so bili sklepčni.

In pa revščina v tem okraju! Dočim je
med 100 posestniki v Avstriji 208% takih,
ki plačujejo do 100 gld. zemljiškega davka,
jih je na Kranjskem le 049%; od teh pa
jih gotovo najmanj pride na Kočevje. Ako
izvzamemo kneza Auersperga, jih je na Ko-
čevskem med 100 37, ki plačujejo manj ko
1 gld. zemljiškega davka, 13% jih plačuje
pod 2 gld., 17% pod 5 gld., 18% pod 10 gld.
Skoraj nobenega kmeta pa ni, ki bi plačal
do 20 gld. zem. davka.

In čujtel! Hektar travnika donaša čistega
dohodka 2 gold. 43 kr. (Čujtel), dočim v
brdskem okraju donaša 15 gld. 76 kr., in
celo v postojnskem in bistrškem okraju
6 gld. 8 kr. Te številke pač jasno govore,
da tako revnih krajev ni kmalu v Avstriji.

V kočevskem okraju je 39 000 hektar-
jev pašnikov; od hektarja se računa doho-
dek 36 kr., na Krasu 76 kr., drugod na
Kranjskem 2 gld. 24 kr. S tem je pač do-
kazano, da ondi ni zaslužka. In če še dostavi-
m, da je na kočevskih zemljiščih 3 mili-
jone 200.000 kron vknjiženega dolga, potem
imate popolno podobo revščine in bede.
(Tako je!)

Enake razmere pa so tudi v okraju
Bovec in v občini Trnovo na Goriškem.
Tudi ti kraji naj bi imeli posebne pravice,
kakor je obljubil vladni zastopnik.

Ker moj gospod tovariš dr. Gregorčič

LISTEK.

V brivnici.

(Prizor iz ruskega življenja. — Spisal Anton Čehov.)

Zgodaj zjutraj je. Ura še ni sedem, a
Makar Kuzmič je že odprl svojo brivnico.
Gospodar je mlad mož pri triindvajsetih le-
tih. Da bi se umil, ko vstane, o tem še go-
vora ni. Ves umazan je; no, obleka ni ravno
preslaba, morda je bila svoje dni celo ele-
gantna. Ravno zdaj urejuje Makar svoj briv-
ski salon. Urediti sicer pravzaprav nima nič,
vendar je gospod že kar ves poten od dela.
Tukaj briše prah s junjo raz omaro, tam
popravi ali otrebi kaj z roko.

Brivnica je majhna, ozka in zanemar-
jena. Stene so prevlečene s tapeto, ki spo-
minja ogorele srajce kakkega voznika. Med
slepima, orošenima oknomoma so tenka vrata,
ki tako cvilijo in škripljejo pri odpiranju, da
se morajo človeku smiliti v srce. Nad vrati
visi zvonček, ves prevlečen z zelenim vol-
kom, ki se trese v eno mer in začne včasih
kar sam zvončljati, kot bi vzdihoval v mučni
boleznj. Ako se ozreš v ogledalo na steni,
vidiš v njem svoje lice neusmiljeno raz-
kremženo na vse strani. Prav pred tem
ogledalom opravlja Makar svoj posel, naj že
striže, brije ali češe. Na mizici, ki je prav

tako neomita in nečedna kot njen gospodar,
najdeš vse: glavnike, škarje, britve, mazilo
za brado, za eno kopejko seveda, kolinsko
vodo, močno zmešano z naravno vodo, se-
veda tudi za kopejko. Sicer pa cela briv-
niška oprava ni dosti več vredna kot pet-
najst kopejk.

Nad vrati zapoje otožno bolni zvonec,
in v sobo stopi postaren mož v kožuho brez
površnika. Glavo in vrat ima zavita v žen-
sko ogrinjalko. Erast Ivanič Jagodov je,
krstni boter Makarja Kuzmiča. Preje je bil
strežaj pri konzistoriju, a zdaj živi blizu
Rdečega ribnika in se peča s ključavničar-
sko obrtjo.

»Dober dan, Makaruška!« pozdravi
Kuzmič, ki je ves zatopljen v svoje delo.
Objameta se in poljubita. Jagodov od-
loži ogrinjalko, se prekriža in sede.

»Dolgo sem hodil!« vzdihne, »pa v res-
nici ni šala ta-le pot od Rdečega ribnika do
Kaluških vrat.«

»Kako se kaj počutite?«

»Slabo, dragi moj. Vročinsko bolezen
sem imel.«

»Ni mogoče?«

»Da, vročinsko bolezen. Cel mesec sem
ležal in sem že mislil, da bom umrl. Po-
slednje olje sem že prejel. Ko sem ozdravel,
se mi jeli izpadati lasje, in zdravnik pravi,
naj se dam ostriči, potem mi bodo zrastle

novi, še gostejši. Pa si mislim: Pojdimo
malo k Makarju! Namesto da bi šel h komu
drugemu, gre človek pač rajši k svojemu
sorodniku. Ta naredi boljše, a noče za delo
nič. Nekoliko daleč je res, pa kaj to? Maj-
hen izprehod.«

»Rad Vam postrežem. Prosim!«

Makar Kuzmič se zasukne in gre iskat
orodja. Jagodov se primakne k ogledalu in
se ogleduje prav zadovoljno v njem. V
steklu vidi pošev raztegnjeno, spačeno lice,
široke ustnice, top, širok nos in sredi čela
nekje drobne oči.

Makar Kuzmič ogrne Jagodovu rame z
belim prtom, ki je bil poln rmenih, sploh
raznobarvenih lis, potem pa začne ropotati
s škarjami.

»Ali hočemo narediti prav do kože?«
vpraša.

»Seveda, da bom tak kot kakšen Tar-
tar, okrogel kakor bomba! Potem bodo
rastli lasje boljše.«

»Popolnoma prav, gospod boter. Zadnjič
sem bil pri majorki. En rubelj je dobil.«

»Tako. Primito se nekoliko za uho!«

»Dobro... Pazi, da me ne ustrižeš!
As, kako skeli! Ne trgaj mi las, ne cukaj
me tako!«

»To nič ne dě. Je že tako pri nas.
Kako je pa z Ano Erastovno?«

»S hčerko? Tudi dobro, vedno leta

okrog. Pretekli teden, v sredo, se je zaro-
čila s Šejkinom. Zakaj te ni bilo?«

Škarje zastanejo. Makar vpraša pre-
strašen:

»Kdo se je zaročil?«

»Ana.«

»Pa kako vendar? S kom?«

»S Šejkinom, Prokopijem Petrovičem.
Njegova teta je v Zlatoustenski ulici. Prav
poštena ženska! Vsi smo veseli, to je go-
tovo, hvala Bogu! V enem tednu bo po-
roka. Pridi še ti, ne bo slabo.«

»Pa kje je vendar to mogoče, Erast
Ivanič?« izprašuje Makar, migaje z ramami,
bled in začuden. »Kje je to mogoče? To...
to ni mogoče! Ana Erastovna je vendar...
jaz... jaz sem bil vendar ves zaverovan
vanjo in vanjo sem stavil vse svoje upanje.
Kako je prišlo do tega?«

»I, čisto naravno. Zaročili smo ju, pa
je bilo. Šejkin je pameten dečko.«

Makarja oblije mrzel pot. Škarje dene
na mizico, se začne praskati za ušesi in vi-
hati nos.

»Tako sem mislil...« prične, a be-
seda mu zastane v grlu. Iznova se premisli
in dě: »To ne gre, Erast Ivanič! Jaz...
jaz sem bil zaljubljen in sem ji že podaril
svoje srce... In teta je bila že tudi ob-
ljubila. Vas sem zmiraj spoštoval in cenil
kot lastnega očeta... Vselej Vas ostrizem

15. 40. 2

ne pride do besede, in ker sam dobro poznam te kraje, zato mi dovolite, da jih priporočam. Govorili krošnjarijo s suknom in očali. To pravico so imeli že stoletja. Leta 1855 jim je cesar potrdil to pravico. V imenu gospoda dr. Gregorčiča, ki ne more priti do besede, predlagam, naj se k § 16. še dostavi:

»Izjemoma morejo krošnjariji z očali iz kočevskega okraja in tolimskega, ki so zaupanja vredni, še nadalje imeti to pravico.«

Krošnjarstvo z očali je po načrtu zakona v bodoče prepovedano. So pa v naštetih krajih ljudje, ki že 20 do 30 let krošnjarijo z očali. Poznam celo poslanca, ki so si od teh ljudi kupili očala in so bili zadovoljni. Zato naj bi vlada vsaj starejšim krošnjarjem izjemoma še nadalje pustila to pravico.

Dalje prosim, da sprejmete še resolucijo poslanca dr. Gregorčiča, ki se glasi:

»Ako bi bil dostavek k § 16. odklonjen, potem se vlada pozivlja, naj poizveduje, v koliko so prebivalci iz kobaridskega sodnega okraja na Goriškem in pa iz bovškega uživali pravice krošnjarstva, in naj jim po potrebi te pravice pusti tudi v bodoče.«

Kot zastopnik kočevskega okraja pa moram odgovorjati tudi nekemu predgovorniku, ki je pri § 12. napadal Kočevce, češ, da so močni ljudje in bi si na drug način mogli služiti vsakdanji kruh.

Dotični gospod poslanec naj je prepričan, da bi ti ljudje raje celo leto delali doma, ko bi se na svoji zemlji mogli življati. A to ni mogoče, kakor sem že dokazal. Ta svet se sploh ne da zboljati, ker je prekamnit. Zato morajo prebivalci imeti postranski zaslužek. Sicer pa imajo Kočevce povsod radi. To so mi pravili ljudje z Bavarkega. Ravno tako hvalijo poštenost naših Ribničanov. (Pritejevanje.)

Mnogo ljudi iz teh krajev se je izselilo v Ameriko. Ako torej ti ljudje zgube postranski zaslužek, morajo se izseliti iz svojega kraja. Saj kaže zadnje ljudsko štetje, da se je ravno na Kranjskem v zadnjih desetih letih prebivalstvo najmanj pomnožilo.

Z gospodarskega stališča bi bil zločin, ko bi ravno to revno ljudstvo tako zadeli, da bi moralo zaradi revščine zapustiti svoje domovje. Dovolj je prostora v Avstriji za vse narode, kakor pravi pesnik. Vlada in parlament pa morata skrbeti, da morejo ljudje ostati tudi na revni in nerodovitni svoji zemlji.

Ze pri § 2. je tovariš dr. Šusteršič nasvetoval, naj bi krošnjariji iz revnih krajev ne plačevali pridobninskega davka. Jaz pa želim, da bi to določal finančni minister, zato k § 16. nasvetujem še dostavek, ki se glasi:

»Finančni minister se pooblašča, da krošnjarije iz posameznih naštetih krajev oprosti pridobninskega davka, ako razmere to zahtevajo, posebno pa v okrajih, kjer je

iz davnih časov krošnjarstvo postranski zaslužek domačega prebivalstva in opora za ohranitev samostojnega kmečkega stanu.« (Pohvala.)

Konečno k § 16. predlagam še resolucijo, ki ima namen, da brani domačo industrijo, posebno pa ribniško. Resolucija se glasi:

»C. kr. trgovinski minister se pozivlja, da v smislu § 16. v naredbi za krošnjarije, ki so nekaj spadali pod grajščine Kočevje, Ribnica in Poljane, označi za krošnjarstvo dovoljene domače izdelke suho in lončeno robo ter sita.«

Doslej je označena le lesena roba, ali ravno sita in leseni obroči dajejo ljudem še največ zaslužka. Prosim torej, da sprejmete te nasvete. Iz vseh teh razlogov naj zbornica sprejme predlog manjšine, ki hoče največjim revežem v zakonu dati potrebno varstvo, da si tudi v bodoče morejo zagotoviti potrebni postranski zaslužek. (Pohvala.)

Nagodba z Ogrsko.

Dunajski listi, seveda ne vladni, se v večerajšnjih večernih izdanjih obširno pečajo z dogovori avstrijskih in ogrskih ministrov o nagodbenem vprašanju. Soglasna sodba vseh listov je ta, da se je zopet pri večerajšnjem posvetovanju dosegel le negativen vspeh. Delo celega leta je ostalo torej brezvspešno. Blizu pol stotine sestankov sta imela oba kabinetna načelnika. Večina teh razgovorov je trajala dva do tri dni; predzadnja konferenca v novembru je trajala celih štirinajst dni. Edino, kar so mogli završiti v tem dolgem času, je sestava avtonomnega carinskega tarifa. Carinska in trgovinska pogodba pa nikakor ni mogla dospeti do rešitve; vedno so se pojavljale nove težkoče in večeraj pri konečnem posvetovanju v finančnem ministerstvu se je doglalo, da so ministri s svojim posvetovanjem pri kraju in si ne vedo pomagati iz zadrege, ter da mora sedaj vladar poseči vmes.

Ogrski ministri so večeraj ostali še na Dunaju, da počakajo odloka cesarjevega. Položaj je silno resen, ker se z odločitvijo nikakor ne da več odlašati in hoče Szell v svojem novoletnem govoru dati liberalni stranki jasen odgovor glede nagodbe. Nevarnost ministerske krize so za sedaj še odvrnili; sedaj pa je nevarnost prikipela do vrhunca in ker se nihče noče udati, pride bržkone do katastrofe.

Mogoči so, kakor pravijo, trije načini rešitve iz te krize. Prva, najbolj verjetna eventualnost, je ta, da bo vladar odklonil demisijo obeh kabinetnih načelnikov in naročil vladama, naj se še nadalje pogajata. — Drugi način bi bil ta, da vladar še ne izreče svoje konečne odločitve ter jo naznani pozneje; konečno pa je mogoče, da vladar sprejme ostavki in poveri rešitev na-

godbenega vprašanja novim možem. Z ozirom na bivanje grofa Lambadorff na Dunaju je mogoče, da se kriza reši še le v nekaterih dneh. Gotovo je doslej le to, da Körber ne podpiše nagodbe, uveljavljene s paragrafom 14.

Deželni zbori.

Včeraj je bilo odprtih več deželnih zborov; izmed drugih tudi štajarski, o katerem poročamo na drugem mestu. V deškem deželnem zboru je deželni odbor predložil vladno izjavo v zadevi deželne naklade na pivo ter v vladnem smislu premenjeni zakonski načrt. Posl. Pacak je na to izjavil v ime svojega kluba, da je načelno proti kompromisnemu predlogu, toda iz ozirov na fakiške razmere učiteljstva se govornik izjavlja za predlog. Vsled tega govornik predlaga, naj se zadevno vprašanje reši v najkrajšem času in naj dotični odsek že v prihodnji seji predloži svoje poročilo. Predlog je obveljal. Prihodnja seja je danes. — Šleski deželni zbor je odobril predloženi proračunski provizorij. Poslanec dr. Micheld je v ime svojih slovanskih tovarišev oddal programatiško izjavo, v kateri je mej drugim zahteval reformo dežel. volivnega reda in izvedbo jezikovne ravnopravnosti v šoli in uradu. Konečno je bil sprejet poseben predlog posl. Janotha, v katerem se vlada pozivlja, naj se v slučaju, da obvelja bruseljska sladorna pogodba, uporabi vsled odprave sladornih eksportnih premij navstali prihranek za znižanje davka na sladkor ali pa nakaže ta denar v sorazmerju s konzumom posamnim kronovinam. — Gališki deželni zbor je v večerajšnji dopoldunjski seji izročil budgetnemu odseku trimesečni budgetni provizorij, proračun za l. 1903 in predlog glede zvišanja naklade na pivo. Proračunski provizorij je bil po kratki razpravi rešen v sinočnji seji ter je bilo zasedanje nato odgodeno za nekaj dni. — O razpravi v istrskem dežel. zboru poročamo istotako na drugem mestu.

Trgovinska pogodba z Italijo odpovedana.

Avstro-ogrski zagovorniki vinogradniških interesov so vendarle zmagali: Naši vladi sta skupno potom zunanjega ministerstva odpovedali ne samo zloglasno vinsko klavzulo, marveč celo trgovinsko in plovbeno pogodbo. »Agenzia Stefani« objavlja naslednji razglas italijanske vlade: Avstro-ogrski posl. je po naročilu svoje vlade z ofi. cielno noto odpovedal mej Avstro-Ogrsko in Italijo obstoječo trgovinsko pogodbo, ki je torej z dnem 31. decembra 1903 razveljavljena: Odpoved se utemeljuje s tem, da je avstro-ogrski vladi že iz mojnarodnih ozirov nemogoče dovoliti, da bi vinska carinska klavzula ostala v veljavi preko 31. decembra 1903.

Nov vojaški škandal v Italiji.

Javno mnenje v Italiji vznemirja te dni velik vojaški škandal političkega značaja, ki označuje pred vsem veliko »prijeteljstvo« do naša monarhije. Stvar je kratko ta: General Baldissera je te dni nenadno prosil za upokojenje, akoravno mu manjkajo še štiri leta do zakonite dobe. Vzrok temu je Zanardellijeva vlada. General Baldissera se je nahajal med onimi možmi, ki naj jih kralj imenuje za člane italijanskega senata. Pri konečnem posvetovanju v ministerskem svetu pa je izjavil Zanardelli, da ne bo nikdar podpisal dekreta za takega generala, ki je bil v avstrijski armadi proti italijanskim četam. Valed te izjave je bil general črtan iz imenika novih senatorjev. Vsi poštteni italijanski krogi obsojajo ta nečuvven vladni korak, tembolj ker se general ni nikdar boril proti Italiji, marveč le l. 1866 proti Nemčiji. General sam izjavlja, da je vstrajal v avstrijski armadi le iz hvalečnosti do cesarja Frana Josipa, ki ga je sprejel kot siroto in ga na svoje stroške vzgojil v nekem vojaškem zavodu. — In »ljubezniva« italijanska vlada ga črta iz imenika predlaganih senatorjev!

Iz brzojavk.

Nagodbena konferenca, ki so se je udeležili Koerber in Szell ter Böhmbawerk in Lukacs, je trajala dopoldne dve, popoldne pa eno uro. Po završeni konferenci, o katere vspehu se uradno še ničesar ne poroča, sta oba kabinetna načelnika po-

ročala cesarju o dosežnih vspehih. — Dopolnilna volitev za goriški deželni zbor. V skupini kmečkih občin furlanskih je bil pri večerajšnji dopolnilni volitvi izvoljen konservativni učitelj Falcone. — Grof Lambadorff je sinoči ob 7. uri 20 minut preko Budimpešte, kjer se je mudil le nekaj minut, dospel na Dunaj. — Spravna pogajanja in Čehi. Akoravno je mladočeški klub določil šest članov za udeležbo pri spravnih konferenci, vendar ne goje njega voditelji nikake nade na konečni vspeh. Posl. Herold je to javno priznal na volivskem shodu minulo nedeljo. Govoril je za politiko moči in sile ter izjavil: »Mi se ne udamo!« — Nemški poslanik grof Wedel, naslednik kneza Eulenburga, je večeraj nastopil svoje mesto na dunajskem dvoru. — Nove volitve na Japonskem. Japonski parlament je razpuščen. Nove volitve se bodo vršile meseca februarja. — Nemški člani češko-nemške pravne konference so naslednji: Nitsche, Funke, Pergelt, Schücker, Schreiner, Urban, Eppinger, Prade, Kindermann, Reiningner in Novak. — Venezuela se umika. Venezuela izjavlja, da je voljna dati vsako koncesijo in niti več ne zahteva, da se jej vrnejo zaplenjene ladije. Plačati hoče vse dolge. Izplačilo se garantira z gotovimi carinskimi odstotki. — Poraz sultanovih vojakov. Iz Tangerja dohaja poročilo, da so vstasi ubili in ranili 2000 vojakov.

Javna seja trgovinske in obrtne zbornice.

Včeraj 29. t. m. ob 3. uri popoldne se je vršila zadnja seja v magistratni dvorani trgovinske in obrtne zbornice. Zapisnik zadnje seje se je odobril. Overovaljema zapisnika bila sta imenovana gg. Hren in Fürsager. Iz poročila predsedstva povzamemo mej drugim: Zbornični sluga Kos je moral vsled bolezni zapustiti službo, na njegovo mesto sprejel se je Jožef Pogachnik začasno za eno leto. Nadalje je naznanil g. predsednik, da sta mu došla dva pismena predloga.

Zbor. svetnik g. Petrič je predlagal, naj se poskrbi pri upravi južne železnice, da ista nastavi se jednega uradnika pri odajanju blaga, da ne bo treba strankam po celo uro čakati. Tudi prostor, koder uraduje ta uradnik, naj se poveča. Zbornični svetnik g. Kregar je stavil glede reorganizacije pošt nekaj umestnih predlogov, katere omenjamo na drugem mestu.

Zbor. svetnik g. Lukman je stavil nato predlog, naj zbornica odpošlje peticijo na železniško ministerstvo z zahtevo, naj tarifa cen za tržaške in kranjske mline ostane pri starem. Ti mlini uživajo udobnost, da imajo znižane cene, kakor jih imajo mlini na ogrskih železnicah. Oglasili so se sedaj dunajski in nižavavstrijski mlinarji, kateri žele ravno tisto udobnost. Železniško ministerstvo pa misli to prošnjo odbiti, ob enem pa siliti tudi udobnost tržaškega in kranjskih mlinov. Ta predlog smatrala je zbornica nujnim. Sprejel se je soglasno.

Prva dva predloga odkazala sta se upravnemu odseku.

Naznanilo tajništva vzelo se je na znanje.

Prošnji občine Polšnik za dovolitev 3 novih živinskih sejmov v Brezovem se ugodi. Prošnja občine Dolsko za dovolitev 2 letnih sejmov se odbije. Ravno tako je zbornica odbila prošnjo občine Smihelstopiče za razširjenje sejmskih pravic za prašičje sejme v Kandiji in prošnjo občine Cerklje za pomnožitev letnih sejmov. Prošnji mestne občine Radovljica za dovolitev 12 novih letnih sejmov se je le deloma ugodilo. — Zbornica je bila mnenja, da je dovolj, ako se dovoli 6 letnih sejmov. Obrtni nadaljevalni šoli, ki se ima ustanoviti v Cirknici, dovoli se 100 K podpore.

Zbornični proračun se je odobril. Isti znaša 52.972 kron. Pokril se boče iz pristojbin za varstvene znamke in uzorce, potem iz obresti naloženega premoženja, z blagajničnim ostankom in 5% doklado.

Trgovskemu društvu »Merkur« dovolila je zbornica 600 kron podpore, ravno tako 50 kron brivski zadrugi v Ljubljani. Revizija imenika strokovnjakov za ogled tkalnih strojev, došlih iz inozemstva, vzela se je na znanje in se je odobrila. Prošnja za izpregled sposobnega dokaza za nastop čevljarske obrti se je odklonila.

O načrtu zakona o uravnavi prometa z gnojili, krmo in semeni je zbornica mnenja, da bi bilo treba zakonite uredbe, nikakor se pa ne more strinjati s predloženim načrtom. Poročilo o vprašanju, ako je dopustiti, da smojajo prejemniki vzeti vzorce iz

zastonj... Vedno ste me imeli radi, in ko mi je umrl oče, ste vzeli deset rubljev in naslonjač in mi niste vrnili nič. Ali se spominjate?»

»Kaj se ne bi spominjal? Kakšen človek pa si, Makar? Ali si kakšen ženin? Brez denarja in stanu... tako neumna obrt...«

»Ali je Šejkin bogat?»

»Šejkin je v nekem društvu. Tam je vložil same kavcije tisoč petsto rubljev. Tako je, dragi moj... Kar mir besedi, stvar je dognana in tako ostane. Poišči si drugo nevesto, Makaruška... Svet ni zabiti z deskami. Tako, striži! Kaj stojiš in gledaš?»

Makar Kuzmič molči in stoji kot okamenel. Nato vzame iz žepa knjižico in začne jokati.

»Sram te bodi! Ubožček!« se norčuje Ivanič. »Bodi pameten! Ne tuli, kot kakšno babiščo! Najprej me oskubi, potem lahko jokaš cel dan. Vzemi škarje!«

Makar vzame škarje v roko jih srepo ogleduje pa spet spusti na mizo. Roke se mu tresejo.

»Ne morem!« pravi. »Zdaj mi ni mogoče. Vse moči so mi odpovedale. Jaz sem nesrečen človek. Tudi ona je nesrečna. Oba sva se imela rada, obljubila sva si večno zvestobo, in zdaj so naju ločili neusmiljeni ljudje za vselej. Z Bogom! Idite, Ernst Ivanič! Jaz vas ne morem gledati!«

»Jutri pridem nazaj, Makaruška. Me boš jutri vstrigel do konca.«

»Dobro.«

»Pomiri se, in jutri zjutraj bodem zopet tu.«

Ernst Ivanič je bil z na pol ostriženo glavo tak kot kakšen kaznenec. Prijetno ravno ni, hoditi s tako glavo, a tu ni bilo drugače. Zavije si glavo in vrat zopet v ogrinjalko in gre iz brivnice.

Ko je bil Makar Kuzmič sam, se je zgrudil na stol in se bridko razjokal.

Drugo jutro na vse zgodaj je prišel zopet Ernst Ivanič.

»Kaj bi radi?« ga vpraša Makar Kuzmič malomarno.

»Ostriži me popolnoma, Makaruška! Pol glave je že le gole.«

»Prosim denar naprej! Zastonj ne strižem!«

Ernst Ivanič odide brez vsakega slovesa. Zanimivo je bilo gledati to njegovo glavo.

Da bi se strigel Ivanič za denar, to se mu zdi potrata. Mar bo počakal, da mu zrastejo lasje še na oni strani glave, potem bo pa zopet tak, kakoršna so druga božja bitja človeška. S tako glavo je bil tudi na svatbi svoje hčerke.

Makar Kuzmič se je pa le maščeval nad svojim botrom.

železničnih pošiljatev pred prevzetjem blaga, je zbornica z veseljem pozdravila. Nastavijo naj se uradniki, kateri bodo to nadzorovali, vendar naj to ne napravi strankam novih stroškov, marveč naj bo brezplačno. V tem smislu naj se poroča trgovinskemu ministertvu.

Nato je sledila tajna seja. Cesarja Franca Jožefa ustanova po 50 kron podelila se je sledečim prosilcem: Jaklić Franc, Kos Franc, Cerny Karol, Colnar Martin, Čupik Janez, Čujnik Janez, Črne Ivan in Bajec Jože. Po 20 kron podelilo se je sledečim prosilcem: Skrabar Gašper, Kobilar Gregor, Riedl Janez, Potočnik Jakob, Jazbec Miha, Knafelc Franc, Dekleva Janez, Slabajne Gregor, Cergal Franc in Saveli Franc. Elizabetna ustanova po 40 kron podelila se je sledečim prosilcem: Legat Marija, Tomas Ivana, Grošelj Marija, Samec Ana in Pegan Antonija.

Nadalje je zbornica podelila g. Zupančiču ustanovo 400 kron kot ubiskovalcu eksportne akademije.

Zbor, svetnik Lukman je želel, da bi se vendar Gorenjska zvezala z glavno telefonično zvezo.

Predsednik g. Lenarčič želel je vsem zborničnim svetnikom srečno in veselo novo leto. Zbor, svet g. Hribar pa se mu je v imenu vseh svetnikov zahvalil, povdarjajoč, da dotedaj ni vselej bila ta zbornica kos svoji nalogi, Bog pa daj, da bi to bila pod sedanjim predstvom.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. decembra.

Važen predlog v poštini zadevah na Kranjskem je stavil v včerajšnji seji kranjske trgovske in obrtniške zbornice zbornični svetnik g. Ivan Kregar. Predlog se glasi: 1. Poštni uradi so v mnogih krajih kronovine Kranjske oddaljeni od bivališč po več ur hoda. Ljudstvo mora po dve in več ur hoditi, predno pride do poštne urade, koder mora poštne pošiljke oddajati ali sprejemati. Po vseh tistih krajih naj se pomnože poštni uradi oziroma nastavi poštne seli, kateri bodo donášali in prejemali brezplačno poštne pošiljke. — 2. V Ljubljani naj se dve poštne filijali, to je na Starem in cesarja Jožefa trgu podržavita. — 3. V Ljubljani osnuje naj se v III. okraju (dvorski kraj) nova poštna filijala. — 4. Poštna filijala v Vodmatu premesti naj se na bolj ugoden prostor. — 5. Poštne filijale v Ljubljani naj uradujejo cel dan, to je od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. — 6. Pri vseh poštinih filijalah upelje naj se brzjav in telefon, katerega se bodo stranke posluževale. — 7. Pri poštinih uradih v celi Avstriji naj se upelje nedeljski počitek. Uraduje naj se samo za najnujnejše stvari. Predlogi izroče naj se ministertvu.

Deželni zbor istrski. Druga seja se je vršila v Pulju dne 29. dec. Tajnik dr. Ventrella čita zapisnik 1. seje. Predsednik opravičuje odsotna poslanca dr. Varetona in dr. Mato Trinajstića ter priobčuje zboru došle vloge. Tajnik Ventrella čita predlog dr. Veniera in drugih (podpisali so predlog vsi italijanski poslanci), da se naj Istra iz ozirov naravne, gmošne in kulturne koristi administrativ. združi s Trstom; deželni odbor naj prične s pripravami v dosego tega cilja; deželni zbor naj izrazi nado, da se vlada, dokler ne bo dosežena omenjena združitev, glede deželnih uradov in sklicevanja deželnega zbora drži strogo deželne statute, t. j. naj ostanejo uradi v Poreču, kamor bi se imelo sklicevati tudi deželni zbor. — O tem predlogu, ki je vsakako zanimiv, ki ga je pa smatrati za puhlo demonstracijo proti vladi, se bo razpravljalo v prihodnji seji. — Dež. odbornik Tommasi čita predlog deželnega odbora, da se ima italijanski deželni realni gimnazij v Pazinu že od prihodnjega šolskega leta naprej stopnjevalno razširiti v višjo realko. Tudi o tem se bo razpravljalo prihodnjič, kakor tudi o predlogu dež. odbora glede podaljšanja garancijskega roka glede električne železnice Opatija - Lovrana. (Poročevalec dež. odbornik dr. Cleva.) Na predlog dr. Bartolija se je izvolil za sedaj samo finančni odsek 7 članov, seveda iz večine; slovanski poslanci so oddali prazne listke. — Dr. Chersich predlaga v imenu deželnega odbora, da se reši n u j n i m p o-

tom začasni proračun za leto 1903. Posl. Spinič dokazuje na podlagi deželnozborškega pravilnika, da se sme nujno reševati le predloge, ki se ne tičejo uprave deželnih zakonov, ter da je treba za nujnost sklepa tričetrtinske večine, katere pa Italijani nimajo. — Slovani bodo glasovali proti nujnosti, kakor tudi proti predlogu samemu. Nujnost odklonjena! — Dež. glavar napoveduje prih. sejo za nadaljno razpravljanje o proračunskem provizoriju na 5. uro pop. Manjšina oporeka, ker treba glasom opravilnika predloge 24 ur pred razpravo razdeliti poslancem. Predsednik je prisiljen, napovedati prih. sejo na 11. uro predpoludne v torek.

„Zgodnja Danica“ — preneha. Danes je izšla zadnja številka „Zgodnje Danice“. Izhajala je 55 let. „Zgodnja Danica“ je bila dolgo let središče verskega življenja na Slovenskem. V naznanilu naročnikom pravi založništvo mej drugim: „Koliko je storila „Zg. Danica“ za izvanredno učenega njenega ustanovitelja in prvega jej lastnika dr. Zlatoustega Pogačarja in za posebno slovenskine toliko veščih nasgr. Luke Jerana in Andreja Zamejca i koliko se je trudila za poznejših njenih bolj memogredodih vredništev — ni nam treba navajati.“ V razvoju slov. naroda gre „Zg. Danica“ važno in odlično mesto.

Anton Stöckl † V Zagrebu je umrl odlični Slovenec — Anton Stöckl, profesor na deželnem glasbenem zavodu. Pokojnik je bil rojen leta 1850 v Ljubljani in je tu dovršil učiteljsko in glasbeno šolo, bil organist, nato je v Velikovu ustanovil glasbeno šolo ter prišel zopet nazaj v Ljubljano kot kapelnik slovenskega gledališča in kot zborovodja ljubljanske čitalnice. Leta 1882 je odšel Stöckl v Zagreb, kjer je najprej osnoval zasebno glasbeno šolo, naposled pa je bil pozvan za učitelja na deželni glasbeni zavod. Ko je svoje ondotno mesto zapustil Zaje, je Stöckl vodil vse zборе pri koncertih in je tudi petje v stolni cerkvi vodil. Stöckl je v Ljubljani uglasbil nekaj operet in dovršil več skladb, mej njimi nekaj še sedaj jako znanih. Zadnji čas je jako dovršeno uglasbil nekaj maš in se je sploh pečal večinoma s cerkveno glasbo. Naj v miru počiva rojak, ki je zvesto služil bratskemu narodu, ker doma ni bilo zanj mesta.

Mariborska škofija šteje 24 dekanij, 219 župnij in 195 kapelanij, 361 dušnih pastirjev, 66 redovnikov, 88 školskih sestr., 69 usmiljenih sester in 8 sester nemškega viškega reda; nad 50 kapelanij je praznih.

Časnikarstvo. G. Jakic v Trstu odstopa radi bolehnosti od uredništva lista „La Pensée Slave“. Zdravniki so g. Jakicu svetovali pot v Kairo. Uredništvo lista „La Pensée Slave“ prevzame gosp. dr. A. Tresić Pavičić. — Uredništvo „Učiteljskega Tovarisa“ prevzame z novim letom g. E. Gangl.

Vipavska železnica. Goriška trgovska in obrtna zbornica je odposlala na železniško ministertvo prošnjo županstva v Ajdovščini, da se na vipavski železnici izvršijo razne zboljšave ter uvede še vlak, ki bo vozil okoli poludne iz Ajdovščine v Gorico in odhajal iz Gorice v Ajdovščino okoli 2. ure popoldne. Trgovska in obrtna zbornica je to prošnjo ministertvu priporočila.

Državna podpora. Trgovinsko ministertvo je tukajšnji mestni posredovalnici za tekoče leto dovolilo 300 K podpore.

Umrla je včeraj zjutraj po kratki boleznij g. Jerica Rozman, rojena Gabrijelčič, gostilničarica v Spod. Otoku pri Mošnjah. Pogreb bode jutri zjutraj ob 9. uri.

Na ledu ponesrečil je v Novem Mestu trgovski pomočnik Franc Kenda. Zlomil si je nogo.

V Opatiji so pričeli z zgradbo novih gorkih kepi. Poslopje bo kras Opatiji.

Mrtvo našli so v Zgornjem Logu pri Hotičah slaboumno Marijo Zupan.

48 000 cigaret zaplenjenih. V nekem lokalni kavarne „Tergesteo“ v Trstu so finančna oblastva zaplenila nič manje, nego 48 tisoč cigaret! Ti zavitki, napolnjeni z najfinjšim tobakom, so baje last treh kavararnarskih uslužbencev, katere je finančno oblastvo dejalo pod ključ za — novoletno darilo!

Ljubljanske novice.

Javnega predavanja v »Katoliškem Domu« danes ne bo. Prihodnje predavanje bo v torek 13. januarja.

Zaprte trgovine. Gremij trgovcev je sklenil, da bodo na novega leta dan trgovine zaprte.

Ljubljanski obč. svet ima jutri v sredo, dne 31. dec. 1902 ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu je: Mestnega magistrata poročilo o prošnji Marije Potočnik, posestnice hiše šte. 5 na Sv. Petra cesti, za dodatno stavb. dovoljenje in privolilo do uporabe za dve prodajalnici, kateri jej je mestni magistrat prizidal in adaptoval. Finančnega odseka: o proračunu mestnega zaklada za l. 1903; o prošnji podpornega društva „Husov fond“ v Pragi za prispevek; o magistratovem nasvetu o zadevi zamenjave nekolic mestnega sveta v Jenkovih ulicah s svetom Adolf Hauptmanna v Japljevih ulicah. Stavnega odseka: o ponudbah za dovažanje gramoza za leta 1903, 1904 in 1905; o nadzorstvu pri gradnji kanalov na Dunajski cesti in v sosednjih ulicah; o nakupu onega sveta od Marije Radičeve, kar ga je za uravnavo Zaloške ceste in Stare poti potreba; o napravi mestnih načrtov in o dovolitvi kredita v ta namen. Šolskega odseka: o prošnji zasebnega slov. otroškega vrta pri Uršulinkah za podporo v svrhu prireditve božičnice; o porabi do tacije 50 K za nakup knjig ubožnim učencem šole na Karolinski zemlji; o nasvetu mestnega šolskega sveta glede nakupa Prešernove slike za mestne šole. Direktorja mestnega vodovoda: o prošnji hšnega posestnika Henrika Ludviga za odpis vodarine; o podobnej prošnji hišne posestnice Jaspine Počivavnikove. Direktorja mestne elektrarne: o proračunu mestne elektrarne za leto 1903; o dopisu mestnega magistrata o zadevi akumulatorske baterije pri električni železnici; o prošnji elektrarniškega upravitelja, da bi se mu tok za razsvetljavo dajal po znižaneji ceni. Direktorja mestnega užitninskega zakupa poročilo o proračunu stroškov tega zakupa v letu 1903.

Ponesrečena operna pevka. Operna pevka gđ. Prohazkova je na cesti padla in si nogo tako poškodovala, da ne bo mogla nastopiti 14 dni.

IV. plesni venček „zaveze gostilničarskih uslužbencev na A strijskem“, odseka za Ljubljano, se vrši v četrtek 8. januarja v kazinskem steklenem salonu in ne, kakor je bilo pomotoma tiskano 28. Pri prireditvi sodeluje golba pešpolka šte. 27. Začetek ob pol 9. uri. Vstopnina 1 K 20 v. Želi se navadna toaletta.

Deželni dvorec. Notranja oprava bo, kakor čujemo, vseskozi moderna. Za razsvetljavo bodeta služila dva ali trije lestenci. Zvedeli smo pa, da se tudi pri tej stavbi ni deželni odbor kar pridra oziral na domače obrtnike. Na rečemo, če se n. pr. podobarska dela oddado tujcu, ne treba pa n. p. slikarskih in steklarskih izročati kakemu tujcu. Zda se še izvršujejo nekatera dela, med njimi mizarstva.

Ponesrečen dijakov beg v Ameriko. Leopold Friedfeld, dijak sedmega gimnazijskega razreda iz Reke je hotel popihati v Ameriko. Na tukajšnjem južnem kolodvoru ga je prijel policija. Pri dijaku so našli 70 dolarjev. Policija ga bo izročila nazaj na Reko.

Nogo zlomil si je čevliar Anton Praptnik iz Roba pri Laščah, stanujoč na Karolinski zemlji.

Več luči si žele prebivalci ob raznih trnovskih ulicah. Pokvarilo se je nekaj svetilk in sedaj vlada po mnogih ulicah tema. Ali nima magistrat nikogar, ki bi svetilke popravil?

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Danes je opera »Psoglavci«. — Na novega leta dan popoldne »Lumpacij Vagabund«, zvečer »Prodana nevesta«. — Dne 3. januarja »Quo vadis?«

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

K begu saške prestolonaslednice se poroča, da je francoski učitelj Giron, s katerim je ušla, izjavil nekemu francoskemu časnikarju, da otrok, katerega pričakuje princezinja, ni prestolonaslednikov otrok. Princezinja in Giron ostane v Genfu, ker bi bila drugod aretirana. Princezinja je vzela seboj dragocenosti v znesku 400.000 frankov. Nemški listi pravijo, da je saške kronske diamante ukradla, princezinja pa pravi, da ni vzela seboj drugega, nego to, kar je bilo že izza mladeniških let njena last. Giron pravi, da sta se bala, da te dragocenosti kdo ne vkrade, zato jih je poslal v Bruselj svojemu bratu, ki jih pa ni hotel vsprejeti. Sedaj ne veata, kje so dragocenosti. V hotelu, kjer stanujeta, se

nahaja saški policist Schwarz, ki čaka, kdaj bodeta odpotovala, da ju aretirata. O nadvojvodi Leopoldu Ferdinandu se poroča, da se je obrnil na francosko vlado s prošnjo, da mu dovoli naseliti se kot farmer na otoku Madagaskar. — Serum proti škrlatici je v dunajskih bolnicah obligatno uveden. — Roparski umor pod božičnim drevescem. V občini Tees na Ogrskem so našli 70 letno mater kmeta Slića z razbito lobanjo mrtvo pod božičnim drevescem. Starka je ostala doma, ko so drugi domači šli k polnočnici. Ropar je odprl vse omare in odnesel 1200 K. Prijeli so domačega hlapca, katerega dolže, da je morilec. — Železniški stroj je skočil s tira pri postaji Szent Pol. Strojevodja je ubit, štiri osebe so težko ranjene. — Potresi v Andišanu se ponavljajo. Dne 27. t. m. je v Bijiku, kakor se poroča iz Petrograda, trajal potres 23 sek. Dne 28. t. m. je bil močan potresni sunek v Syracusu. — Sneh zima meti so na raznih železniških progah v Galiciji ustavili železniški promet. — Električna železnica na Mont Blanc se zgradi. Ta železnica bo dolga 17½ kilometrov.

Človeško srce. Neki angleški zdravnik je preračunal, da vaga srce odraslega moža 280 gramov in srce odrasle žene 250 gr. Isti nadalje trdi, da srce možovo, čim starejše je, raste na vagi, pri ženi pa je ravno narobe.

Društva.

(Izobraževalno in zabavno društvo „Kranj“) v Kranju priredi svojim članom Silvestrov večer s prijaznim sodelovanjem moškega pevskega društva „Kranj“ in meščanske godbe v sredo 31. dec. ob 1/8 uri zvečer v I. nadstropju hotela „Nova pošta“. Vpored: 1. Junak iz Ljke, koračnica, svira godba. 2. Sattner, »za dom med bojni grom«, zbor. 3. Dunajske pesmi, valček, svira godba. 4. Beethoven, »Sveta noč«, zbor. 5. Šaljiv govor. 6. Venček slovenskih pesmi, svira godba. 7. Sattner: »Pogled v nedolžno oko«, zbor. 8. Venec hrvaških pesmi, svira godba. 9. Hujdrin: »Sirota«, zbor z alt-solo. 10. Prosta zabava. Vstop je dovoljen članom, njih družinam in vabljenim gostom. K obilni udeležbi vabi najljubneje o d b o r.

(Prostovoljno gas. društvo v Kranju) je imelo sv. Štefana dan občni zbor in volitev odbora. Pri volitvi je bil izvoljen od podpornih članov načelnikom klubučar Pečnik, podnačelnikom pa Sejevčev Janko. Velika večina izvršujočih članov je odšla iz volivne dvorane, ker niso pustili liberalci, da bi se bilo volilo z listki, z dosedanjim odborom pa skoro vsi izvršujoči člani niso zadovoljni. Ta volitev utegne prineesti liberalcem neprijetne posledice.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 30. dec. Danes ob 2. uri popoldne je cesar Franc Jožef sprejel ruskega ministra zunanjih stvari grofa Lamsdorffa.

Dunaj, 30. dec. Sem je prišla vest, da sta nadvojvoda Leopold in princezinja Lujiza že v financijelnih zadregah in sta se obrnila na pomoč na razne prijatelje. Izključeno je, da bi dobil nadvojvoda Leopold kaj iz zapuščine Ivana Ortha, ker je Ivan Orth v zadnji svoji oporoki določil, da nadvojvoda Leopold ne dobi nič. Sestra gospodične Adamovič, ki živi v Gradcu, izjavlja, da otrok nadvojvode Leopolda, katerega so podtaknili časopisi njeni sestri, je iz razmerja nadvojvode s hčerjo brnskega slaščičarja Rilleja. Listi poročajo, da se je slaščičarjeva hči pred leti zastrupila, ker jo je nadvojvoda zapustil.

Budimpešta, 30. dec. Ogrski kor. urad je pooblaščen izjaviti, da je povsem neresnična vest, da je ogrska vlada opustila svoje dosedanje stališče v nagodbenem vprašanju ali da je opustila svoje prvotne zahteve in stavila nove.

Dunajska borza

dne 30. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101-30
Skupni državni dolg v srebru	101-15
Avstrijska zlata renta 4%	120-60
Avstrijska kronska renta 4%	100-30
Ogrska zlata renta 4%	119-95
Ogrska kronska renta 4%	98-05
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 gl.	15-35
Kreditne delnice, 160 gl.	67-950
London v ista	239-25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117-02½
10 mark	23-41
10 frankov (napoleonador)	19-05
Italijanski bankovci	95-26
G. kr. cekini	11-28

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dne	Čas opa- sevanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Podajna v 24 urah
29	9. zveč.	727-2	6-3	sl. jzrah	oblačno	40
30	7. zjutr.	723-2	4-6	"	"	"
	2. popol.	721-5	9-0	"	"	"

Srednja včerašnja temperatura 5-8°, normale -2-6°

1455 1-1 **Zahvala.**

Za veliko ljubezen, sočutje in nesebično pomoč pri tako hitri smrti naše preljube sestre, tete in botre

Ivane Poklukar-Žagar-jeve

izrekam v imenu vseh najtoplejšo zahvalo vsem, ki so se tako številno udeležili pogreba in obiskali ranjko na mrtvaškem odru, posebno pa še izrekam zahvalo častitlim gospodom duhovnikom, častitemu patru Kunsteljnu za gauljivi govor, gorjanskim in sosednim gospodom za vdeležbo, istotako tretje-rednikom; dekliški Marijini družbi, darovateljem vencev in pevci Bog Vam obilo poplačaj vse, kar ste ranjki naredili dobrega.

V Krnici, 28. grudnia 1902.

Janez Poklukar.

1459 1-1 **Preklic.**

Podpisani prekličem in obžalujem s tem vse žaljive besede, katere sem govoril dne 7. decembra t. l. v trgovini Ivana Babška v Šmarji o gospodu **Elji Predoviču**, veletržcu in posestniku v Ljubljani, ter se zahvaljujem tistemu, da mi je te žaljive velkodušno odpustil.

Matija Perovšek, po dom. Kunstek iz Paradišča pri Šmarji.

Spretni zastopniki se povsod sprejmo!

Nad 300.000 v rabi **Svetovnoznani** Nad 500 prvih odlik.

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnemajo od 40-2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par, pa tudi vsi drugi stroji in priprave za mlekarstvo.

Popolna naprava za led in hlajenje za mlekarne, pivovarne, klavnice in mesnice, pa za čokoladnice, od 450 do 300.000 kalorij. Najcenejša in najpopolnejša hladilnica.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauerstrasse 29.

Podružnice: Budimpešta, V., Bathory utca 4; Praga, Petrova ulica 29-III. Zaloge za južne dežele: v Gradcu, Annenstrasse 26.

Ceniki, podružne brožure, preučeni in našteti za mlekarne na razpolago. Sveto se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se naš strokovni list „Alfa-Mitteilungen“ brezplačno.

Spretni zastopniki se povsod sprejmo!

Fersan-Cacao

FERSAN-CACAO

je železnato redilno in krepilno sredstvo ter kri tvorilno in živce krepčevalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Blagovoli se vprašati zdravnika. 618 50-31

Glavna zaloge za Kranjsko: **Jos. Mayr**, lekarna „pri zlatem Jelenu“ v Ljubljani

Vsem svojim cenjenim gostom in odjemalcem vina kakor vsem prijateljem in znancem želim

srečno in veselo novo leto!
princež tudi nadaljnje naklonjenosti.
S spoštovanjem
Avgustin Zajec,
1444 2-1 gostilničar na Rimski cesti 4.

Usem p. t. častitim gostom in naročnikom kakor tudi vsem prijateljem in znancem

veselo in srečno novo leto! 1442 3-2
S spoštovanjem
Ālojzij in Ana Zajec,
Gostilna in vinska trgovina v Ljubljani, Rimska cesta št. 14 in v Spodnji Šiški št. 152.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznane najboljše, ker se hitro suše ob vsakein letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobro se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-7

Tiskar in založnik
se išče za nove izvirne „Šmarnice romarja jeruzalemskega“.

Ponudbe do 15. jan. pismeno: „Jerusalemky“. Praha 1. poste restante. — Prag.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
Kongresni trg št. 19

sprejema vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldan hranilne vloge ter jih obrestuje

po **4³/₄ %**

to je: daje za 200 Kron 9 Kron 50 h na leto.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Simon Pogačar l. r.
predsednik.

Andrej Zamej l. r.
stolni dekan,
I. podpredsednik.

Dr. Vinko Gregorič l. r.
II. podpredsednik.

Rajko Samsa l. r.
ravnatelj.

1451 1

Krčmarji in zasebniki

kateri hočejo kupiti
izvrstna pristna

**istrijska
vina**

obrabejo naj se zaupno na **Pavla Sponza**, posestnika v Rovinju.
Terrano . . . 26 do 32 Kron hektl.
Muškatelec, bel 32 „ 40 „
s postaje Ravinj v Istri.
1411 10-9

Spreten mlad vojaščine prost

pisar

ter samostojen konceptni uradnik, išče mesto: v odvetniški ali v notarski pisarni. 1439 3-3
Ponudbe pod 120 na upravljalstvo „Slovenca“

Hiša se proda.

Na Glincah št. 43, sestoječa iz štirih sob, dveh kuhinj in delavnice, pripravna za prodajalnico ali skladišče. Pri hiši je novo zidani hlev in klet. 1419 3-3
Proda se iz proste roke, pod zelo ugodnimi pogoji.

Josip Oblak
mizarski mojster, Glinca št. 43.

Trikrat odlikovan s srebrno svetinjo.

Prečast duhovščini, cerkvenim predstojništvom ter občinstvu priporočam zajamčeno pristne

čebelno - voščene sveče

Kg K 4-90

Za pristnost sveč te vrste jamčim s svoto 2000 K
Voščene zvitke, sveče za pogrebe, stenje in srekla za večno luč po jako nizki ceni.

Kadilo lacrimae Ia . . . Kg po K 2 40
Kadilo lacrimae IIa . . . „ „ „ 2.—
Kadilo granis . . . „ „ „ 1.20

Za obilna naročila se toplo priporočam
Z velespoštovanjem

1358 7

Naročila nad 20 K
pošiljam prosto stroškov.

J. Kopač, svečar
Gorica, Ulica sv. Antona 7.

Naročila nad 20 K
pošiljam prosto stroškov.

Najlepšo luč

dobite z rabo tržaškega „Kaiser-Kronen“ kristalnega olja
(varnostni petrolej)

Prednosti: absolutno bel plamen, gori brez duha in je nevnetljiv.

V izvirnih posodah konvah po 15 kg kilogram 56 vin.

Zastave za posodo se ne zahteva.

Naročila na deželo se izvrše v zabojih z dvema posodama franko zaboj.

Na drobno liter 48 vin.

1405 4

Zaloga za Kranjsko pri MIH. KASTNER-ju, Ljubljana.